

Sygn. akt III AUa 42/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Antonina Grymel (spr.)
Sędziowie	SSO del. Ewelina Kocurek - Grabowska SSA Lena Jachimowska
Protokolant	Ewa Bury

po rozpoznaniu w dniu 25 września 2012r. w Katowicach

sprawy z odwołania T. M. (T. M.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Katowicach

z dnia 4 października 2011r. sygn. akt X U 2614/10

1. zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie,

2. odstępuje od obciążania ubezpieczonej kosztami postępowania apelacyjnego.

/-/SSO del. E.Kocurek - Grabowska/-/SSA A.Grymel/-/SSA L.Jachimowska

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 42/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 listopada 2010r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił T. M. przyznania emerytury podnosząc, iż do dnia 1 stycznia 1999r. z wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach udowodniła jedynie 12 lat, 10 miesięcy i 13 dni takiej pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczona domagała się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury wskazując, iż w całym okresie zatrudnienia w Hucie "K." faktycznie wykonywała prace szlifierskie, a nie jak podano w świadectwie pracy - prace na stanowisku strugacza.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania powołując się na okoliczności przytoczone w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach wyrokiem z dnia 4 października 2011r. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury poczynając od 1 września 2010r.

Sąd Okręgowy ustalił, iż T. M., urodzona (...), pobierająca zasiłek dla bezrobotnych, w dniu 9 września 2010r. złożyła wniosek

o emeryturę, do którego dołączyła świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawione przez Hutę "K." S.A. w C.potwierdzające,

iż w okresie od 30 października 1973r. do 17 listopada 1973r. oraz od 2 maja 1983r. do 31 maja 1992r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała pracę

w szczególnych warunkach na stanowisku - transport, układacz wyrobów oraz szlifierz - wykaz A, dział III, poz. 12, pkt 13 oraz wykaz A, dział III, poz. 78, pkt 6 załącznika nr 1 do zarządzenia Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu (Dz. Urz. MHiPM nr 1-3, poz. 1). Nadto przedłożyła świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach wystawione przez (...)

Sp. z o.o.w K.oraz (...)Sp. z o.o. w R.dotyczące okresu od 3 września 1993r. do 30 kwietnia 1996r. na stanowisku odbieraczki maszyn offsetowych - wykaz A, dział XI, poz. 4, pkt 27 załącznika nr 1 do zarządzenia Ministra Kultury i Sztuki nr 26 z dnia 1 lipca 1983r. w sprawie prac zaliczonych do pierwszej kategorii zatrudnienia (Dz. Urz. nr 8, poz. 83), a także wystawione przez Centrum Usług (...)potwierdzające wykonywanie przez odwołującą stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku pomocnika maszynisty offsetowego - wykaz A, dział XI, pkt 4 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. (Dz. U. nr 8, poz. 43).

Zaskarżoną decyzją z dnia 8 października 2010r., a ostatecznie decyzją z dnia 2 listopada 2010r., organ rentowy ustalił ogólny staż pracy ubezpieczonej na dzień

1 stycznia 1999r. na 25 lat, 2 miesiące i 3 dni okresów składkowych

i nieskładkowych, w tym 12 lat, 10 miesięcy i 13 dni pracy w szczególnych warunkach.

Sąd I instancji podał także, iż z kartoteki ewidencyjnej odwołującej prowadzonej przez Hutę "K." w C. wynika, iż w okresie zatrudnienia zajmowała ona następujące stanowiska:

- od 30 października 1973r. do 17 listopada 1973r. - układacza w transporcie,
- od 18 listopada 1973r. do 7 czerwca 1976r. - strugacza,
- od 8 czerwca 1976r. do 14 września 1977r. - urlop bezpłatny,
- od 15 września 1977r. do 30 kwietnia 1980r. - strugacza,
- od 2 maja 1980r. do 1 maja 1983r. - urlop bezpłatny,
- od 2 maja 1983r. do 31 maja 1992r. - szlifierza, strugacza.

Przełożeni ubezpieczonej, w latach 1978-1988 kierownik (...)Z. B.oraz A. B.- w latach 1974-1992 specjalista technolog, Kierownik Wydziału Produkcji zeznali, iż w powyższym okresie była ona zatrudniona w warsztacie przygotowania walców i osprzętu na stanowisku szlifierza osprzętu. Do jej obowiązków należało szlifowanie osprzętu - żeliwnych przepustnic. Podczas szlifowania wydzielały się szkodliwe opary grafitu. W 80% wykonywała prace szlifierskie, zaś w

20% - strugarskie. Strugacz tak samo zajmuje się obróbką osprzętu żeliwnego, z tym, że przy struganiu wytwarzają się grubsze frakcje metalu, zaś przy szlifowaniu drobny pył metaliczny. Strugarki i szlifierki znajdowały się w jednej hali, w odległości około 4 metrów od siebie, obok stanowisk spawaczy i palaczy. W całej hali panowało takie samo zapylenie. Przez cały okres zatrudnienia odwołująca otrzymywała dodatek do wynagrodzenia za pracę w szczególnych warunkach, a także mleko i cukier.

Sąd Okręgowy podał również, iż świadek G. D. - współpracownica ubezpieczonej zeznała, iż zaraz po zatrudnieniu T. M. pracowała na strugarce, a następnie na szlifierce. Świadek posiada uprawnienia do wcześniejszej emerytury z tytułu zatrudnienia na stanowisku szlifierza i krajacza.

Kwestii spornej w niniejszej sprawie Sąd upatrywał w ustaleniu, czy odwołująca posiada 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, przede wszystkim w okresie zatrudnienia w Hucie "K." od 18 listopada 1973r. do 7 czerwca 1976r. oraz od 15 września 1977r. do 30 kwietnia 1980r., kiedy formalnie zajmowała stanowisko strugacza. Doliczenie bowiem choćby jednego z wymienionych okresów oznacza nabycie przez nią uprawnień emerytalnych.

Przypomniał, iż w myśl art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r. nr 153, poz. 1227) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43), którego § 4 stanowi, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Przenosząc treść powołanych przepisów na stan faktyczny rozpoznawanej sprawy Sąd Okręgowy stwierdził, iż odwołująca spełnia przesłanki do nabycia uprawnień do wcześniejszej emerytury w postaci wymaganego wieku, ogólnego stażu pracy, nie pozostawania w stosunku pracy, braku członkostwa w otwartym funduszu emerytalnym.

Uznał także, iż ubezpieczona spełnia również warunek posiadania 15 letniego stażu pracy w warunkach szczególnych. Z przeprowadzonego postępowania dowodowego, w szczególności z zeznań świadków - przełożonych odwołującej, wynika bowiem, iż przez cały okres ich zwierzchnictwa służbowego, tj. w latach 1974-1992 (z wyjątkiem przebywania na urlopie bezpłatnym w związku z wychowywaniem dzieci) T. M. głównie, w przeważającej części (świadek B.) lub wyłącznie (świadek B.), wykonywała stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę na stanowisku szlifierza.

Sąd I instancji zwrócił przy tym uwagę, iż porównanie charakteru pracy szlifierza i strugacza osprzętu żeliwnego, prowadzi do wniosku, że jest on praktycznie tożsamy. Wykonywany jest w tej samej hali, w takim samym zapyleniu opiłkami grafitu (mniejszymi podczas szlifowania). Wreszcie ten sam materiał żeliwny poddawany jest obróbce skrawania, wobec czego prace te można z pewnością zakwalifikować jako wymienione w wykazie A załącznika nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. dział III, poz. 78.

Mając powyższe na uwadze Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 kpc orzekł o zmianie zaskarżonej decyzji.

Apelację od przedstawionego orzeczenia wywiódł organ rentowy, zaskarżając wyrok w całości.

Powołując się na zarzut:

- naruszenia prawa materialnego - art. 184 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r., nr 153, poz. 1227 ze zm.) i § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, poprzez jego niewłaściwe zastosowanie skutkujące przyznaniem prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, pomimo niewykazania 15 lat pracy w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku pracy wymienionym pod poz. 78 dział III Wykaz A (szlifowanie lub ostrzenie wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowanie mechaniczne),
- sprzeczności ustaleń faktycznych co do charakteru pracy odwołującej w Hucie "K." z treścią zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a przez to naruszenie przepisów postępowania - art. 233 § 1 w związku z art. 227 kpc,

skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podniósł, iż w jego ocenie zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwalał na dokonanie ustaleń, że ubezpieczona w spornym okresie od 18 listopada 1973r. do 7 czerwca 1977r. oraz od 15 września 1977r. do 30 kwietnia 1980r. wykonywała prace na stanowisku pracy wymienionym pod poz. 78 Dział III Wykaz A (szlifowanie lub ostrzenie wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowanie mechaniczne). Z przeprowadzonych dowodów, w tym z zeznań odwołującej i świadków, jak i z dowodów z dokumentów jednoznacznie wynika bowiem, iż w powyższym okresie odwołująca wykonywała pracę strugacza. Podkreślił przy tym, iż w zarządzeniu Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 19 maja 1983r. pod poz. 78, wśród siedmiu stanowisk kwalifikowanych jako prace obejmujące szlifowanie lub ostrzenie wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowanie mechaniczne, nie wymieniono stanowiska strugacza.

Skarżący wskazał również, iż jego zdaniem Sąd Okręgowy błędnie uznał, iż praca strugacza jest praktycznie tożsama z pracą szlifierza osprzętu. Zgodnie z § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Skoro stanowisko strugacza nie jest wymienione wśród prac zaliczanych do szczególnych warunków, brak podstaw do podważenia wystawionego przez pracodawcę - Hutę "K." S.A. świadectwa pracy w szczególnych warunkach z dnia 26 marca 1999r., który do pracy kwalifikowanej z poz. 78 Działu III zaliczył wyłącznie okres od 2 maja 1983r. do 31 maja 1992r.

Podkreślił nadto, iż zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem przepisy prawa ubezpieczeń społecznych mają charakter norm bezwzględnie obowiązujących, co w konsekwencji oznacza, że określona w ustawie o emeryturach i rentach instytucja "wcześniejszej emerytury" musi podlegać ścisłej wykładni. Dla porównania organ rentowy powołał się na wyrok Sądu Najwyższego

z dnia 29 stycznia 2008r. (I UK 192/07, 447272), w którym stwierdzono, iż wykonywanie pracy przez pracowników zatrudnionych w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk spawalniczych nie mieści się w określeniu "prac przy spawaniu" wymienionym w wykazach A i B, stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43) i nie uprawnia do uzyskania emerytury na podstawie art. 32 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Ubezpieczona wniosła o oddalenie apelacji organu rentowego oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego zasłużyła na uwzględnienie.

Przedmiot sprawy stanowią uprawnienia T. M. do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wywodzonym z faktu wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Spośród przewidzianych przepisami art. 184 i art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009r., nr 153, poz. 1227 ze zm.) w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U.

nr 8, poz. 43 ze zm.), przesłanek wymaganych do nabycia przedmiotowego świadczenia, spornym pozostawało jedynie legitymowanie się przez ubezpieczoną wymaganym 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach przypadającym do dnia wejścia w życie powołanej ustawy, tj. do dnia 1 stycznia 1999r.

Przypomnieć należy, iż dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez

8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do wspomnianego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 września 2007r., III UK 27/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 325; z dnia 19 września 2007r., III UK 38/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 329; z dnia 6 grudnia 2007r., III UK 66/07, LEX nr 483283; z dnia 22 stycznia 2008r., I UK 210/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 75

i z dnia 24 marca 2009r., I PK 194/08, LEX nr 528152). Decydującą rolę w analizie charakteru pracy ubezpieczonego z punktu widzenia uprawnień emerytalnych ma zatem możliwość jej zakwalifikowania pod którąś z pozycji wspomnianego załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów. W świetle art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych pracami w szczególnych warunkach nie są bowiem wszelkie prace wykonywane w narażeniu na kontakt z niekorzystnymi dla zdrowia pracownika czynnikami, lecz jedynie takie, które zostały rodzajowo wymienione w tymże rozporządzeniu, którego przepis § 1 ust. 1 stanowi zresztą,

że akt ten ma zastosowanie do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4 - 15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do niego.

Pewne problemy interpretacyjne związane z regulacją zawartą w § 1 ust. 2-3 rozporządzenia, zobowiązującą właściwych ministrów, kierowników urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze do ustalenia w podległych

i nadzorowanych przez nich zakładach pracy wykazów stanowisk pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, a stosowanych także w jednostkach organizacyjnych powstałych w drodze przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego, przekazanych organom samorządu terytorialnego oraz dla których uprawnienia i obowiązki organu założycielskiego przejęli wojewodowie lub inne organy państwowe, zostały wyjaśnione w uchwale składu siedmiu

sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2002r. (III ZP 30/01, OSNP 2002, nr 10, poz. 243), w której stwierdzono, że zawarte w art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odesłanie do tychże przepisów nie upoważnia do tworzenia wykazów obejmujących stanowiska pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Wspomniane upoważnienie dla właściwych ministrów, kierowników urzędów centralnych i centralnych związków spółdzielczych nie stwarzało ani podstawy prawnej do wydawania aktów nie pozostających w zgodności z powszechnie obowiązującym prawem, ani nie przewidywało możliwości wykraczania poza wykazy prac wykonywanych w szczególnych warunkach wymienionych w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów. Wykazy resortowe muszą być dostosowane do treści tego załącznika, w którym zawarty jest kompletny wykaz stanowisk pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Gdy zatem określają one tego rodzaju stanowiska pracy niezgodnie z załącznikiem do rozporządzenia, nie wywołują skutków przewidzianych w art. 32 ustawy. Podobnych konsekwencji w sferze prawa do emerytury nie implikuje także zakwalifikowanie przez pracodawcę stanowiska nie objętego załącznikiem do rozporządzenia do prac wykonywanych w szczególnych warunkach (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2004r., II UK 337/03, OSNP 2004 nr 22, poz. 392; z dnia 23 listopada 2004r., I UK 15/04, OSNP 2005

nr 11, poz. 161; z dnia 22 czerwca 2005r., I UK 351/04, OSNP 2006 nr 5-6, poz. 90; z dnia 20 października 2005r., I UK 41/05, OSNP 2006 nr 19-20, poz. 306 i z dnia

29 stycznia 2008r., I UK 192/07, LEX nr 447272). I odwrotnie - nie wymienienie określonych pracodawców w wykazach resortowych nie przesądza o niemożności zakwalifikowania świadczonych u nich prac jako prac wykonywanych w szczególnych warunkach, jeśli odpowiadają one kryteriom wynikającym z załącznika do rozporządzenia (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 czerwca 2004r.,

P 17/03 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2008r., I UK 381/07, LEX

nr 494112). Chociaż wykazy resortowe i zakładowe nie stanowią więc samodzielnej podstawy zaliczenia danego rodzaju zatrudnienia do prac w szczególnych warunkach, to mogą być one pomocne przy wykładni przepisów rozporządzenia Rady Ministrów.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, iż wbrew odmiennemu pogładowi Sądu I instancji, charakterystyczne dla tej sprawy okoliczności faktyczne, istotnie nie dają podstaw do uznania, iż ubezpieczona legitymuje się 15-letnim okresem pracy wykonywanej w szczególnych warunkach uprawniającym ją do nabycia stanowiącej przedmiot sporu emerytury.

W szczególności, Sąd Apelacyjny nie podziela stanowiska Sądu Okręgowego, iż w czasie zatrudnienia w Hucie "K." w C. w okresie od

18 listopada 1973r. do 7 czerwca 1976r. oraz od 15 września 1877r. do 1 maja 1980r. jako strugacz T. M. faktycznie wykonywała prace wymienione

w wykazie A, dział III, poz. 78, tj. szlifowanie lub ostrzenie wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowanie mechaniczne.

Pomijając, iż sam pracodawca potwierdził fakt wykonywania przez ubezpieczoną pracy w szczególnych warunkach na powyższym stanowisku jedynie

w okresie od 2 maja 1983r. do 31 maja 1992r., co najistotniejsze - zebrany w sprawie materiał dowodowy nie uzasadnia uznania, iż rzeczywiście w całym okresie zatrudnienia w Hucie odwołująca zajmowała się jedynie szlifowaniem wyrobów metalowych.

Jakkolwiek bowiem wszyscy występujący w sprawie świadkowie potwierdzili, iż ubezpieczona swoją pracę wykonywała w warsztacie osprzętu, jedynie z zeznań Z. B. wynika, iż w całym okresie pełnienia przez niego funkcji kierownika (...)druetu, odwołująca zajmowała się wyłącznie szlifowaniem żeliwnych przepustnic. Zgodnie natomiast z zeznaniami pozostałych świadków, a także

z wyjaśnieniami samej ubezpieczonej - swoje obowiązki wykonywała ona zarówno na strugarce, jak i szlifierce, zaś świadek G. D. podała nadto, iż odwołująca pracowała także jako tokarz.

Również z udostępnionej przez ówczesnego pracodawcę karty ewidencyjnej ubezpieczonej - posiadającej wyuczony zawód tokarza - wynika, iż w okresie do 30 kwietnia 1980r. była ona zatrudniona w charakterze strugacza, a następnie szlifierza - strugacza. Z kolei, ze znajdującego się w jej aktach dotyczących kapitału początkowego świadectwa pracy z dnia 29 maja 1992r. wynika, iż w okresie zatrudnienia w Hucie "K." w C. od 30 października 1973r. do 31 maja 1992r. zajmowała kolejno stanowiska: transportowego - układacza, strugacza i ostatnio szlifierza.

Opisane okoliczności, zdaniem Sądu Apelacyjnego, wykluczają tym samym przyjęcie, iż w omawianym okresie od 18 listopada 1973r. do 7 czerwca 1976r. oraz od 15 września 1877r. do 1 maja 1980r. T. M. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy zajmowała się wyłącznie pracami wymienionymi w wykazie A, dział III, poz. 78.

Powyższej oceny nie zmienia także fakt, iż zarówno szlifierki, strugarki, jak i tokarki znajdowały się w tej samej hali. Decydujące znaczenie - dla nabycia przez odwołującą prawa do spornego świadczenia ma wszak wykonywanie typowych prac związanych ze szlifowaniem lub ostrzeniem wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowaniem mechanicznym, a nie prac nawet w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk szlifierzy, co oznacza, iż jej czynności nie mogą być uznane za prace szlifierskie w znaczeniu, o jakim mowa w powołanych przepisach (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2008r., I UK 192/07, OSNP 2009, nr 5-6, poz. 79).

Podkreślić również wypada, iż chociaż w wyroku z dnia 22 kwietnia 2009r. (II 333/08, LEX nr 1001310) Sąd Najwyższy stwierdził, iż uwzględnienie okresów pracy wykonywania pracy szkodliwej lub uciążliwej wymaganej do przyznania emerytury w niższym wieku emerytalnym następuje po ustaleniu rzeczywistego zakresu obowiązków oraz wykonywania bezpośrednio i stale szkodliwego zatrudnienia, z tym, że ocena prawna tych ustaleń powinna być racjonalna, bez stosowania "aptekarskiej" miary, w rozpatrywanym przypadku jednak w omawianym okresie od 18 listopada 1973r. do 7 czerwca 1976r. oraz od 15 września 1877r. do 1 maja 1980r. ubezpieczona zasadniczo obok prac szlifierskich zajmowała się także pracami na strugarce i tokarskie, co z oczywistych względów wyklucza uznanie tegoż okresu za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach.

Zwrócić uwagę jednocześnie trzeba, iż przepisy prawa ubezpieczeń społecznych mają charakter norm bezwzględnie obowiązujących, co w konsekwencji oznacza, iż określona we wspomnianej ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, instytucja emerytury w obniżonym wieku emerytalnym musi podlegać ścisłej wykładni (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 2007r. I UK 287/06, LEX nr 936837).

Nie sposób również pominąć, iż mimo, że wszelkie wykazy resortowe mają jedynie wartość pomocniczą przy wykładni przepisów wspomnianego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r., jak słusznie zarzuca skarżący, doprecyzowując w dziale III, poz. 78 zarządzenia Nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze

w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (Dz. Urz. MHiPM nr 1-3, poz. 1) stanowiska pracy dotyczące szlifowania lub ostrzenia wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowanie mechaniczne, nie wymieniono zarówno stanowiska strugacza, jak i tokarza.

Dodać także trzeba, iż nawet przyjmując, że w okresie pełnienia funkcji kierownika walcowni (...) przez świadka Z. B., tj. zgodnie z jego aktami osobowymi - poczynając od 1 lipca 1978r., T. M. istotnie zajmowała się jedynie szlifowaniem żeliwnych przepustnic, na co wskazują zeznania tego świadka, uwzględnienie okresu od 1 lipca 1978r. do 1 maja 1980r., wynoszącego 1 rok

i 10 miesięcy, obok uznanego przez organ rentowy okresu pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 12 lat, 10 miesięcy i 13 dni oznacza, iż nadal nie legitymuje się ona wymaganym 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych,

co niweczy jej starania o przyznanie prawa do omawianej emerytury.

Kierując się przedstawionymi motywami Sąd Apelacyjny uznając apelację organu rentowego za uzasadnioną, na mocy art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok orzekając jak w sentencji.

O kosztach rozstrzygnięto po myśli art. 102 kpc.

/-/SSO del. E.Kocurek - Grabowska/-/SSA A.Grymel/-/SSA L.Jachimowska

Sędzia Przewodniczący Sędzia

JM